

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrletno razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje številka 3.



Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/4 strani K 40, za 1/8 strani K 20, za 1/16 strani K 10, za 1/32 strani K 5, za 1/64 strani K 2,50, za 1/128 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 3.

V Ptujju v nedeljo dne 19. januarja 1913.

XIV. letnik.

## Balkanska vojna, Srbija in Avstro-Ogrska.

Mirovna pogajanja razbita. — Vojna na Balkanu se zopet prične. — Bulgarsko-rumunski spor. — Medsebojni balkanski spori. — Velevlasti same nesložne. — Položaj za Avstro-Ogrsko nespremenjeno resen.

Mirovna pogajanja v Londonu so se na vprašanje Adrianopla ter egejskih otokov razbila. Zastopniki bojujočih se držav sicer še niso Londona zapustili in velesile delajo še vedno krčevite poskuse, da bi preprečile zopetni pričetek krvave balkanske vojne. Ali sto proti eni se lahko stavi, da ti poskusi ne bodo imeli uspeha in da bode vsled tega balkanska vojna bržkone zopet izbruhnila. Velevlasti podale so sicer turški vladi skupno željo in priporočilo, da naj se poda in naj Adrianopol Bulgarom pusti. Ali Turčija odklanja to odločno in hoče raje boj do zadnjega moža nadaljevati. Danes se pač ne vé, kako bodejo krvave kocke padle. Gotovo pa je, da bodejo posledice zopetne balkanske vojne še mnogo nevarnejše za svetovni mir. In politična kriza, ki škoduje tako občutljivo vsemu gospodarstvu, se bode še naprej zavlekla. V hipu, ko pišemo te vrstice, je tudi še jako nevarni rumunsko-bulgarski spor nerešen. Bulgarija se trudi, da bi stvar zavlekla; ali Rumunska zastopa odločno svoje zahteve in je tudi svojo armado za vsak slučaj pripravila. K temu pridejo, da je zmešnjava popolna, še hudi notranji spori med Bulgari in Srbi in sploh v balkanski zvezi. Razdelitev plena bode morda težavnejša stvar nego vsa vojna zoper Turčijo. Velevlasti same so tudi nesložne; tripotentna (Rusija, Anglija in Francoska) hoče odločno proti Turčiji in za balkanske države nastopiti; ali trozveža (Avstro-Ogrska, Nemčija in Italija) pravi, da se mora obdržati i zanaprej nepristransko stališče. Kar se Avstro-Ogrske tiče, se položajni poslabšal, še manj pa poboljšal. Srbsko rogoviljenje je postalo sicer bolj hinavsko in prikrito, aho kakem poštenem prijateljstvu med našo monarhijo in Srbijo niti niti misliti. Kakor naši vojaki ob meji, tako stoji naša diplomacija in tako stojijo vsi Avstrijci: puško v roki, na vse pripravljene!

### Srbske utrbe.

Poroča se, da izdeluje srbska vojna uprava med Kragujevci in Nišom velike utrbe. Tisočeri delavcev zidajo na teh trdnjavah. Dela vodijo francoski inženirji.

### Albanija.

Albanci se pričenjajo gibati in zato se Srbom in Črnogorcem prav slabo godi. V Djakovici so oboroženi Albanci napadli mesto; nastal je krvavi boj, v katerem je bil

srbski okrajni poglavar ubit. Albanci so se potem potegnili nazaj v gorovje. Vse srbske posadke v albanskih krajih so brez zveze s srbsko armado in izročene večnim napadom Albancev. Črnogorci ne poskusijo niti napad na trdnjavo Skutari. Branijo se le pred izpadi Turkov. Grè jim jako slabo. 200 Črnogorcev je dezertiralo in pobegnilo v avstrijsko mesto Cattaro. Gotovo je, da Srbija sama ne bi mogla nikdar Albance premagati.

### Ruska oboroženja.

Ruska vlada obdržala je pod zastavo vse vojske, ki so z ruskim novim letom vojaško dolžnost izpolnili. Sploh traja oboroženje Rusije na zahodni meji naprej. Neprerogano primajajo vojaški vlaki. V Galiciji se je že izredno veliko število ruskih špijonev vjelo.

### Rumunske priprave.

Splošno se trdi, da je rumunska armada popolnoma pripravljena. Dva bulgarska oficirja sta hotela rumunski most čez Donavo v Črni vodi v zrak spustiti. Ali rumunski vojaki so jih pravočasno zasačili. Vlada pustila je vso mejo proti Bulgariji strogo zastražiti. Splošno se sodi, da je vojna med Rumunsko in Bulgarijo nezogibna.

### Rumunski armadi.

Rumunski kralj izdal je svoji armadi oklice, v katerem pravi m. dr.: „V teh težkih časih obrača se država zaupljivo do svojih vojakov, ki bodo gotovo njene interese hrabro branili. Prepričan sem, da se bode izkazali kot vredni sinovi junakov od Plewne, Rahove in Widdina. Delajte neprerogano na tem, da se izkažete vredni žrtev, ki jih je država prinesla. Želim vam srečno novo leto!“ — Ta kraljev oklice se smatrati kot dokaz, da so razmere jako resne.

### Turške utrbe.

Stotnik Pietsch govori v „Voss. Ztg.“ o turških pripravah in utrbah na Tšataldša-liniji. Tam so napravili Turki povsod volje jame, „flattermine“, žične in drevesne zapreke. „Flattermine“ so hruški podobne, v zemljo spuščene velike posode, ki so napolnjene z razstrelivom in ki se jih električno vžge. Zagrebe se jih v razdalju od 3 do 10 metrov. Kadar hoče opazujoci nasprotnik, jih razproži. Njih učinek je grozen. Vse kar se nahaja blizo, zleti 10–15 metrov visoko v zrak in se v drobne kosce raztrga. Pred Port Arturjem so Rusi na ta način kar cele japonske batajone uničili. Volče jame so več metrov globoke luknje v zemlji, v katerih se nahaja špicasto železje. Pokrite so s tanko plastjo zemlje ali listja, tako da jih ni opaziti. Kdor stopi na ta plast, pade v jamo in najde na železnih špicah mučno smrt. Potem so še iz debelega vejevja in žice napravljene utrbe; v nasprotniškem ognju čez te utrbe

prijeti je pač nemogoče. Turki so torej za eventualne nadaljne boje dobro pripravljene.

### Balkanska zverinstva.

Slovenski listi pravijo, da je zmagal na Balkanu „križ nad polumesecem.“ Ta trditev je naravnost bogokletstvo! Kajti kar so v tej vojni srbski, bulgarski in grški morilci krvoločnih zločinov storili, je naravnost nedoseženo v zgodovini. Graška „Tagespost“ prinesla je poročilo iz Solonika, v katerem pravi m. dr.: V okrajih Kratova in Kočana so bulgarske čete vse vasi požgale in prebivalce pomorile. Väs Gradec (500 hiš) so najprve s kanoni razdjali, potem pa vse, tudi deco, pomorili. Istotako vasi Pišica, Doleni, Podluk in Istibani. V vaseh Kratova, Kočana in Istip so vse prebivalce, ki niso mogli več zbežati, do nazega slekli. V Kumanovi so Srbi vse turške hiše in prodajalne oropali. Vse albanske vasi so Srbi brez vzroka bombardirali in razdjali. Pobegnili prebivalci pa so morali vsled lakote in mraza pomreti. V okolici Üskübu so Srbi vse poklali. Istotako v vaseh Dilon in Treminek, kjer so živeli večinoma Bošnjaki. V okraju Kavadar, ki šteje 98 vasi, so 31 vasi popolnoma uničili; vse turške kmete so pomorili. Istotako so poklali vse Turke v Drenovem. Med Drenovem in Palikuri našlo se je mnogo grobov, v katere so Srbi žive Turke do glave pokopali in na ta način umreti pustili. Bulgari zopet so več kot polovico naroda Pomakov pomorili. V Šugovi so vse Turke, v vasi Vetrehi 250 Turkov umorili. V Metnišli so zaklali 25 Turkov v njih cerkvi. V Ornauli so izpušeni srbski jetniki 200 hiš oropali in grozno morili. V Seresu so Bulgari ženske in dekleta onečastili, potem pa z moškimi vred poklali. V Visokem so pomorili 500 Turkov od 13. leta naprej; ženske so onečastili. Grozno so divjali Bulgari v Dojrinu in Kilkicu. Turški doktor Medsid prestopil je h krščanstvu, da bi si življenje rešil; krstili so ga na ime Nikolo in ga potem umorili; njegova žena pa postala je žrtev nekega bulgarskega oficirja. V Kurkotovi pomorili so vse Turke, tudi ženske in otroke; le 20 lepih deklic so izbrali za-se. V Ešekli so vse poklali; 13 deklet so najprve zlorabili in potem žive zakopali. V pokrajini Moglena ni niti ene turške vasi več, v kateri ne bi bilo vse poklano. V Demirhisarju je morala neka mati gledati, kako so Srbi njenim hčerkam silo storili. Naposled je vzela mati puško in pričela na Srbe streljati. Vsled tega so vse Turke v kavarno nagnali in tam žive sežgali. Grozodejstva so naravnost nepopisna. In take zverine zagovarjajo naši politični duhovniki ter slovenski narodnjaki!

## MOJA STARA

izkušnja me učí, da rabim za negovanje moje kože le Steckenpferd-lilijino-mlečno milo od tvrde Bergmann & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229